

Maja Kerneža

Pedagoška fakulteta, Maribor

DOI: 10.4312/SSJLK.59.59-66

Uresničevanje ciljev pouka književnosti v svetu družbenih omrežij

V šolski prostor v zadnjih letih vedno hitreje prodira sodobna tehnologija. Učna okolja se spreminjajo v inovativna učna okolja, ki v izobraževanje vnašajo nove možnosti in priložnosti. Ena od teh je tudi uporaba družbenih omrežij pri pouku, ki se kažejo kot uspešna pri razvijanju kognitivnih spretnosti učencev, sodelovalnega okolja in podobno, nekaj študij pa je predmetno bolj specifičnih. Na podlagi poročil učiteljev, znanstvenikov, lastnih izkušenj in idej v prispevku podajamo predloge za uporabo družbenih omrežij pri pouku književnosti. Na podlagi pregleda literature zaključujemo, da je vključevanje družbenih omrežij v pouk književnosti smiselno, a le če učitelj dejavnosti načrtuje v skladu z digitalno pismenostjo učencev, upošteva njihova zanimanja in pri načrtovanju dejavnosti zagotovi varovanje zasebnosti in splošne spletne varnosti.

družbena omrežja, družbeni mediji, inovativna učna okolja, književnost, pouk književnosti

State-of-the-art technology has been increasingly penetrating schools in recent years. Learning environments are turning into innovative learning environments that introduce new options and opportunities to education, including the use of social networks in school instruction. Social networks have proven successful in developing students' cognitive skills, a collaborative environment, and so on, while some research on this issue has been more subject-specific. Proceeding from reports by teachers and scholars, and the author's own experience and ideas, this article presents proposals for using social networks in literature instruction. Based on a literature review, it can be concluded that it makes sense to incorporate social networks in literature instruction, but only if teachers plan activities in line with their students' digital literacy, take their interests into account, and, while planning their classes, ensure that privacy protection and general online safety are provided for.

social networks, social media, innovative learning environments, literature, literature instruction

1 Uvod

Učna okolja v zadnjih letih doživljajo hiter napredek in preporod. Tehnologija prodira v šolski prostor, kjer jo tako za potrebe pouka kot tudi iz lastnih vzgibov uporablja večina učiteljev in učencev. Slednji imajo že od najnižjih razredov večinoma svoje pametne naprave, katere prosto in večinoma nenadzorovano upravljajo in raziskujejo. Pri tem se znajdejo tudi v svetovih, ki jim niso namenjeni (bodisi zaradi pomanjkanja veščin digitalne pismenosti bodisi zaradi narave vsebin), kjer zaradi neprimernosti in nepoznavanja vsebin, kontekstov in tehnologije običajno brezciljno tavajo. Starejši učenci svoje pametne naprave že uporabljajo tudi s konkretnějšími cilji, bolje poznajo in razumejo uporabo ter kontekste naprav in okolij, še vedno pa so cilji njihovega raziskovanja virtualnih svetov bolj kot ne naključni in neproduktivni.

Opazovanja in izkušnje kažejo, da inovativna učna okolja v 21. stoletju zahtevajo pristope, ki temeljijo na kompleksnosti družbe 21. stoletja. O tem je že leta 2015 pisala organizacija OECD, ki je v dokumentu *Schooling redesigned: towards innovative learning systems, educational research and innovation* predstavila področje preoblikovanja šol in šolstva s pomočjo inovacij. V sklopu zbranih primerov in priporočil se avtorji dotaknejo tudi družbenih medijev in omrežij, na katerih lahko zasledimo dejavnosti učencev že v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. *Družbene medije* najpogosteje opredeljujemo kot vse digitalne kanale, ki omogočajo množično distribucijo informacij,

na njih pa lahko poteka tako enosmerna kot dvosmerna komunikacija in jih običajno uporabljajo podjetja, organizacije in posamezniki za komunikacijo z občinstvom ali skupnostjo; *družbena omrežja* pa kot spletne servise ali platforme, ki omogočajo ljudem, da se povezujejo in komunicirajo med seboj, svojim uporabnikom pa omogočajo ustvarjanje profilov, dodajanje prijateljev, deljenje vsebin, komentiranje in podobno.

Družbeni mediji so se hitro razvili in njihova množična uporaba v vsakdanjem življenju je pomembno vplivala tudi na to, kako poteka komunikacija v razredu. Vedno pogosteje se namreč uporabljajo tudi za komunikacijo v izobraževalnih okoljih, pri čemer preprosta in množična dostopnost do družbenih medijev le-te za učenje dela še zanimivejše. Potencial uporabe družbenih medijev v izobraževanju je bil prepoznan razmeroma hitro (npr. Desilets, Paquet 2005; Knobel, Lankshear 2006) in primeri rabe družbenih medijev za namen učenja ter poučevanja so se začeli počasi pojavljati tudi v izobraževalnem okolju. Raziskav družbenih medijev je mnogo (npr. Dahdal 2020; Mulyono idr. 2021; Ansari, Ali Khan 2020; Reid McLain 2019) in obravnavajo njihovo rabo na različnih stopnjah izobraževanja. Veliko manj raziskano je področje družbenih omrežij, ki je najpogosteje obravnavano kar v sklopu družbenih medijev, saj so mnoga družbena omrežja hkrati tudi družbeni mediji, kar pomeni, da se njihove funkcije prepletajo. Tak primer so Facebook, LinkedIn in Twitter, ki so najpogosteje uporabljana družbena omrežja.

2 Družbena omrežja pri pouku

O uporabi družbenih omrežij pri pouku lahko zasledimo predvsem splošne raziskave, ki preučujejo vpliv družbenih omrežij na splošne kognitivne spretnosti učencev, sodelovalno učenje in podobno (npr. Bicen, Uzuboylu 2013; Greenhow 2011; Hortigüela-Alcalá 2019; Mishra 2020).

V kontekstu trajnostnega izobraževanja v času COVID-19 in učinkovitosti družbenih omrežij so se pregleda literature leta 2021 lotili Cavus in sodelavci. Po pregledu literature od leta 2011 do 2021 – v okviru katerega so zajeli tako družbena omrežja, ki so opredeljena kot platforma za medsebojno komuniciranje, kot tudi družbene medije (Facebook, WhatsApp, Twitter in YouTube), opredeljene kot platforma za razširjanje informacij – zaključujejo, da lahko družbena omrežja dopolnjujejo tradicionalne načine učenja tako, da pomagajo učencem doseči pedagoške cilje s pomočjo ustvarjanja kontekstualnih učnih izzivov. Izboljšujejo in krepijo predvsem sodelovalno učenje in pomagajo pri zapolnjevanju vrzeli med znanjem in kompetencami pri individualnem in skupinskem delu, poleg tega pa zagotavljajo motivacijo in fleksibilnost za vprašanja in odgovore učencev. Spregledati ne gre tudi trajnostnega učenja, saj se ujema s preferencami in učno kulturo učencev. K temu dodajamo razmišljanje raziskovalcev Hew in Cheung (2013), ki na podlagi pregleda povzetkov 4640 študij, objavljenih v štirih bazah podatkov, ugotavljata, da ima uporaba spletnih tehnologij 2.0 (kamor spadajo Facebook, Twitter, Instagram in TikTok) na splošno pozitiven vpliv na učenje. Nobena od študij ni poročala o škodljivem učinku na učenje, poudarjajo pa, da učinkov ni nujno pripisati tehnologijam kot takim, temveč načinu njihove uporabe in konceptualizaciji učenja.

V množici raziskav o uporabi družbenih medijev kot širšega pojma je večina zaključkov oblikovanih tako, da raziskovalci predlagajo nadaljnje raziskovanje področja. Težko je najti take, ki izpostavljajo tudi negativne učinke uporabe družbenih mrežij na akademsko uspešnost učencev, ena takih pa je pregledna študija avtorjev Astatke, Weng in Chen (2021), ki na podlagi pregleda 27 člankov,

objavljenih v bazi Web of Science, opozarja na možnost neprimerne in pretirane uporabe družbenih mrežij ter opozarja, da je v tem kontekstu treba razpravljati tudi o dejavniki, ki ob uporabi družbenih omrežij lahko negativno vplivajo na splošno akademsko uspešnost, na primer odvisnost od interneta, kibernetologovanje, uporaba eksplicitnega materiala, večšine upravljanja s časom in podobno.

3 Izhodišča uporabe družbenih omrežij pri pouku književnosti

Veliko manj je raziskav, osredotočenih na cilje, znanja in spretnosti, ki bi jih avtorji obravnavali v okviru specifičnih predmetnih področij. Med njimi lahko zasledimo študije, ki poročajo o načinih in učinkih uporabe družbenih omrežij pri poučevanju in učenju vsebin književnosti ali vsebin, ki se s književnostjo povezujejo. Nekaj je tudi takih, ki se povezujejo s področjem književnosti v sklopu študija tujih jezikov (vključujoč vsebine književnosti in književne didaktike).

Ena takih je študija raziskovalk Blattner in Lomicka (2012), ki sta s pomočjo družbenih omrežij pri pouku tujega jezika svojim študentom zagotovili privlačne družbene interakcije in nov način iskanja kulturnih informacij, ki spodbujajo samostojno raziskovanje ciljne kulture in aktivno sodelovanje v razpravah in izmenjavah mnenj. Cilj Blattnerjeve in Lomicke lahko brez večjih težav povežemo z raziskovanjem slovenske kulture in učenjem slovenskega oz. maternega jezika, ki ga lahko v svetu družbenih omrežij učenci, študenti in dijaki aktivno raziskujejo, komentirajo in uporabljajo. Krasilschikova in sodelavke (2019) so raziskovale rabo digitalnih medijev in digitalnih omrežij kot interaktivnih učnih pripomočkov pri poučevanju jezikov in z jezikom povezanih predmetov. Pri tem so prav tako prišle do ugotovitev, da lahko družbena omrežja predstavljajo nepogrešljiv sestavni del splošne izobraževalne strategije, saj učencem nudijo obilico individualno ustvarjenih vsebin, ki učence bolj intenzivno vključujejo v izobraževalni proces in spodbujajo njihovo zanimanje za doseganje boljših rezultatov pri uporabi novih znanj. Zasledimo pa lahko še več takšnih in podobnih izkušenj. Ferreira (2019) opisuje projekt z imenom Stories de Leituras, v okviru katerega so dijaki uspešno uporabljali omrežje Instagram v obliki virtualnega dnevnika, v katerem so beležili svoj odnos do knjige in interakcijo z objavami sošolcev. M. Caporale (2023) predlaga uporabo družbenega omrežja Twitter z namenom oblikovanja ustvarjalnih strategij za poučevanje kanonskih besedil na inovativen način v razredih, kjer imajo učenci različne kompetence, motivacije in jezikovne sposobnosti. Njeni študenti so na začetku semestra ustvarili Twitter profil, s katerim so se tedensko ukvarjali. Tema je bil Dante in/ali sodobna italijanska kultura. Vsak teden so morali odgovoriti na objavo profesorja, deliti objavo, ki je bila neposredno povezana s predmetno vsebino, objaviti svoje vprašanje in vsaj enkrat odgovoriti na objavo drugega študenta. Ocene študentov so se zvišale – vse se bile visoke (90–100 % možnih točk), študenti pa niso pokazali le kompetentnosti pri analizi izvirnega besedila, ampak so bili tudi sposobni vzpostaviti povezave in razviti učinkovite argumente, ki so naslovili vprašanja socialne pravičnosti, rasizma in etičnih izbir.

Prav praktična vrednost dela pri pouku književnosti, ki se je izkazala za glavni element motivacije in napredka njenih študentov, po besedah Jaya (2014) povzroča težave na področju humanistike. Izpostavlja, da je izguba priljubljenosti, ki pesti literarne študije, v veliki meri posledica oddaljenosti med teorijo in prakso, med intelektualnim in pragmatičnim pristopom k besedilni analizi. Kot trdi, lahko humanistika pridobi javno zaupanje, če najde način, dokaže svojo praktično vrednost. Morda pa lahko rešitev predstavlja dejavnost v sodobnih inovativnih učnih okoljih.

4 Predlogi uporabe družbenih omrežij pri pouku književnosti

Ob pomanjkanju raziskav, ki bi govorile o in raziskovale uporabo družbenih omrežij pri pouku književnosti, smo si ob ukvarjanju s pojavom zastavili nekaj ključnih ciljev, ki bi jih lahko najlažje in za učence zanimivo raziskovali, razvijali in uresničevali v svetovih družbenih omrežij. Izpostavljamo:

- Razvijanje bralne kulture: spodbujanje bralne kulture pri otrocih in mladih, izbiranje kakovostne literature, kar vključuje tudi spodbujanje branja različnih žanrov, učenje o kritičnem branju ter razumevanje in interpretacijo besedila.
- Razvijanje jezikovne zmožnosti: bralno razumevanje in izpostavljenost različnim slogom pisanja lahko prispevata k razvoju jezikovne zmožnosti otrok in mladih, širi se besedišče, izboljšuje sposobnost izražanja.
- Spodbujanje domišljije in ustvarjalnosti: branje fikcijskih besedil vzbuja domišljijo in pomaga pri razvijanju ustvarjalnega razmišljanja, kar lahko pozneje uporabi na številnih področjih.
- Razvijanje empatije in socialne zavesti: prebiranje literarnih del lahko pomaga pri razumevanju različnih kultur in perspektiv, ki lahko pomagajo pri razvijanju empatije in socialne zavesti. To lahko vključuje učenje o različnih družbenih problemih, ki jih obravnavajo literarna dela.
- Krepitev kulturne zavesti: književna vzgoja lahko pomaga pri krepitvi kulturne zavesti in razumevanju zgodovinskega, kulturnega in družbenega konteksta literarnih del. To lahko vključuje učenje o zgodovinskih obdobjih, literarnih gibanjih, avtorjih in njihovih delih ter o literarnih trendih v določenih obdobjih.

Nekaj primerov uresničevanja ključnih ciljev navajamo v nadaljevanju.

4.1 Virtualni knjižni klub

Učitelj lahko na družbenih omrežjih organizira virtualni knjižni klub, v okviru katerega se učenci srečujejo preko spleta in razpravljajo o prebranih delih. Skupina lahko deluje kot prostor za razprave o različnih interpretacijah in mnenjih o književnem delu. Učenci lahko objavijo svoje misli in vprašanja, ki se pojavljajo med branjem, ter si med seboj pomagajo pri razumevanju in interpretaciji književnega dela. Učitelj pa lahko vodi pogovore in postavlja vprašanja, da spodbuja razmišljanje in kritično branje, spremlja napredek učencev pri branju in razumevanju književnih del ter se odzove na morebitne težave, s katerimi se učenci srečujejo pri branju. Objavlja lahko tudi dodatne vire, kot so članki, videoposnetki ali intervjuji z avtorjem, ki učencem pomagajo pri razumevanju književnega dela in njegovega konteksta. Virtualni knjižni klubi so odlična priložnost za razpravljanje o različnih pogledih in mnenjih.

4.2 Spodbujanje kreativnega pisanja

Učenci lahko uporabijo družbene medije za objavljanje svojih kratkih zgodb, pesmi in drugih literarnih oblik. Družbeno omrežje omogoča pridobitev povratne informacije s strani vrstnikov in učiteljev, ob pravi podpori in dobri organizaciji pa se lahko učenci izražajo brez strahu pred negativno kritiko in sodbo. Učitelj lahko družbena omrežja uporabi za spremljanje dela svojih učencev in jim daje povratne informacije o njihovem pisanju. Poleg tega lahko učitelj spodbuja učence k pisa-

nju besedil, jim daje izzive, kot je na primer pisanje krajših zgodb ali pesmi na določeno temo ali pisanje v določenem slogu.

4.3 Interaktivna spletna revija

Učenci lahko ustvarjajo svojo spletno revijo, kjer objavljajo lastna literarna besedila, pa tudi recenzije knjig, intervjuje z avtorji in druge literarne vsebine. Revija lahko postane platforma za spodbujanje kritičnega razmišljanja o literaturi in krepitev pisnih ter digitalnih spretnosti. Tudi revija v obliki razrednega družbenega omrežja vključuje literarne izzive, kjer učenci pišejo in objavljajo kratke zgodbe ali pesmi. Učitelj pri tem učencem pomaga pri izbiranju teme in vsebin, jim nudi povratne informacije o njihovem delu, jih spodbuja, da delijo revijo na družbenih omrežjih in tako dosežejo večje občinstvo ter pridobijo povratne informacije in odzive širše skupnosti.

4.4 Razredni blog

Učenci lahko v okviru družbenih omrežij ustvarjajo bloge o literaturi, na katerih lahko pišejo o knjigah, ki so jih prebrali, delijo svoje misli in občutke o teh knjigah. Svoje zapise lahko delijo z drugimi zainteresiranimi, kar omogoča medsebojno izmenjavo mnenj in idej. Na ta način se naučijo pisati za ciljno občinstvo in izraziti svoje misli ter občutke na organiziran in jasen način.

4.5 Literarni podcast

Učenci lahko ustvarjajo literarni podcast, s čimer razvijajo in izražajo svoje literarne spretnosti in ideje o literaturi. Ustvarjanje podcastov lahko vključuje različne literarne elemente, kot so analiza literarnih del, recenzije knjig, interpretacija pesmi in proze ter pogovori z avtorji in drugimi literarnimi ustvarjalci. Učenci lahko podcast ustvarjajo v javljanju v živo, v okviru družbenega omrežja, lahko pa uporabijo različna orodja za snemanje in urejanje zvoka, ki ga pred objavo na družbenem omrežju še uredijo.

4.6 Osebni profil književne osebe

Učenci lahko po branju knjige ali ogledu adaptacije književnega dela v filmski/animirani obliki na družbenem omrežju oblikujejo osebni profil književne osebe. Pri tem s perspektive književne osebe vsečkajo strani, ki bi bile tej književni osebi všeč, dodajo lahko njene najljubše knjige, glasbo, ljudi, ki jih občuduje, potrdijo udeležbo na dogodkih, ki bi se jih ta književna oseba udeležila, delijo vsebine in pišejo objave, ki bi jih po njihovem mnenju pisala književna oseba. Skozi opisano dejavnost učenci razvijajo zmožnost zaznavanja značaja književnih oseb.

4.7 Kulturna raznolikost in ozaveščanje o družbenih vprašanjih, ki jih obravnava literatura

Učenci lahko dobijo izziv, da preberejo določeno število knjig avtorjev iz različnih držav in kultur ter da delijo svoje vtise o prebranih delih na družbenih omrežjih. To jih spodbuja k raziskovanju kultur in pogledov ter jim pomaga razumeti, kako ti vplivajo na literaturo. Na ta način učence spodbujamo tudi k strpnemu in kulturno raznolikemu okolju, kjer se učijo sprejemati različne perspektive in kritično razmišljati o družbenih vprašanjih, ki jih obravnava literatura.

4.8 Družbeno omrežje pisatelja/ilustratorja

Učenci lahko dobijo nalogo, da na družbenih omrežjih sledijo pisatelju, pesniku, ilustratorju po svoji izbiri. Njihova naloga je, da se osredotočijo na avtorjeve objave, njegovo interaktivnost s sledilci, tudi oni naj postanejo del interakcije tako, da se aktivno vključijo s komentiranjem, ocenjevanjem in podobno. Pri tem lahko spremljajo avtorjeve objave z vidika namena interakcije s sledilci, žanra in sloga, ki ga predstavlja, kulturnega konteksta in podobno.

4.9 Sodelovanje v književnih skupnostih na spletu

Obstaja veliko književnih skupnosti na spletu, kjer se ljudje zanimajo za branje, pisanje in razpravljanje o literaturi. Dijaki lahko sodelujejo v književnih skupnostih na spletu, kjer se pogovarjajo o literaturi in delijo svoje mnenje o knjigah z drugimi ljubitelji literature. To jim bo pomagalo razviti sposobnost komuniciranja, kritičnega mišljenja in obogatiti njihovo razumevanje literarnih del. Na ta način učenci na prijeten način spoznajo izbranega avtorja.

5 Kdaj je primeren čas za uresničevanje ciljev pouka književnosti v svetu družbenih omrežij?

Odločitev o tem, kdaj začeti z uporabo družbenih omrežij pri pouku, mora biti s strani učitelja premišljena ter odvisna od starosti in zrelosti učencev. Dejstvo je, da učenci družbene medije in omrežja začnejo uporabljati že zelo zgodaj. Nekateri so na njih aktivni že v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Večina družbenih omrežij ima starostne omejitve za uporabo, zato je pomembno, da se pri tem držimo njihovih smernic. Na splošno se veliko strokovnjakov strinja, da je najbolj primerno začeti z uporabo družbenih omrežij pri pouku v srednji šoli ali pa celo kasneje. Hkrati pa je tudi veliko takih, ki v uporabi vidijo prednosti in koristi (npr. Schurgin O'Keeffee, Clarke-Pearson 2011; Raut, Patil 2016) seveda ob predpostavki, da učenci najprej usvojijo osnovne koncepte digitalne varnosti in uporabe interneta ter si pridobijo dovolj znanja o digitalni pismenosti, ki na primer na razredni stopnji še ni na zadostni ravni (Kerneža, Kordigel 2022; Legvart, Kordigel, Kerneža 2022). V vsakem primeru pa bi morali učitelji in starši, preden dovolijo uporabo družbenih omrežij pri pouku, temeljito razmisliti o ciljnih uporabi in zagotoviti ustrezno izobraževanje o varni in odgovorni uporabi družbenih omrežij ter o nevarnostih, ki jih lahko prinesejo, saj lahko le tako govorimo o smiselnosti uporabe le-teh pri pouku.

V današnjem digitalnem svetu, kjer se družbena omrežja uporabljajo na vsakem koraku, postaja varovanje zasebnosti in varnosti učencev vse bolj pomembno. Družbena omrežja so postala nepogrešljiv del življenja učencev različnih starosti, saj omogočajo komunikacijo, deljenje informacij in povezovanje z drugimi. Vendar pa uporaba družbenih omrežij prinaša tudi nevarnosti, kot so zloraba podatkov, spletno nadlegovanje in neprimerno vedenje drugih uporabnikov. Zato je ključnega pomena, da se učencem zagotovi ustrezno varovanje zasebnosti in varnosti tako, da učitelj izbira zanesljive in varne platforme, za delo uporablja skupine zaprtega tipa, spodbuja učence, da v svojih sporočilih in objavah ne delijo svojih osebnih podatkov, dobi privolitev staršev, spodbuja in poudarja pozitivno komunikacijo ter postavi jasna pravila in smernice.

Viri in literatura

- ANSARI, Jamal Abdul Nasir, KHAN, Nawab Ali, 2020: Exploring the role of social media in collaborative learning the new domain of learning. Smart learning environments VII. <https://doi.org/10.1186/s40561-020-00118-7>
- ASTATKE, Melese, WENG, Cathy, CHEN, Sufen, 2021: A literature review of the effects of social networking sites on secondary school students' academic achievement. *Interactive Learning Environments* 29/1. 1–17. <http://dx.doi.org/10.1080/10494820.2021.1875002>
- BICEN, Huseyin, UZUNBOYU, Huseyin, 2013: The use of social networking sites in education: a case study of Facebook. *Journal of Universal Computer Science* 19/5. 658–671. <http://dx.doi.org/10.3217/jucs-019-05-0658>
- BLATTNER, Geraldine, LOMICKA, Lara, 2012: Facebook-ing and the social generation: a new era of language learning. *Apprentissage des langues et systemes d'informaton et de communication* 15/1. <https://doi.org/10.4000/alsic.2413>
- CAPORALE, Marzia, 2023: Popular culture as pedagogy: teaching »Il Canto di Ulisse« from Dante do Jovanotti in the American college classroom. *Revue d'epistemologie des langues et literatures du Moyen Age* 44. <https://doi.org/10.4000/peme.50351>
- CAVUS, Nadire, SANI, Abdullahi S., HARUNA, Yusuf, LAWAN, Abdulmalik A., 2021: Efficacy of social networking sites for sustainable education in the era of COVID-19: a systematic review. *Sustainability* 13/2. 808. <https://doi.org/10.3390/su13020808>
- DAHAL, Sohail, 2020: Using the WhatsApp media application for active learning. *Journal of Educational Technology Systems* 49/2. 239–249. <https://doi.org/10.1177/0047239520928307>
- DESILETS, Alain, PAQUET, Sebastien, 2005: Wiki as a tool for web-based collaborative story telling in primary school: a case study. P. Kommers, G. Richards (ur.): *Proceedings of ED-MEDIA 2005–World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia & Telecommunications*. Montreal: Association for the Advancement of Computing in Education. 707–777. <https://www.learntechlib.org/primary/p/20175/>
- FERREIRA, Ana Elisa Sobral Caetano da Silva, 2019: Digital records: challenges and achievements at literature classes in high school. *Revista Eletrônica de Educação* 13/1. 350–360. <https://doi.org/10.14244/198271992694>
- GREENHOW, Christine, 2011: Online social networks and learning. *On the horizon* 19/1. 4–12. <https://doi.org/10.1108/10748121111107663>
- HEW, Khe Foo, CHEUNG, Wing Sum, 2013: Use of Web 2.0 technologies in K-12 and higher education: the search for evidence-based practice. *Educational Research Review* 9. 47–64. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2012.08.001>
- HORTIGÜELA-ALCALÁ, David, SÁNCHEZ-SANTAMARÍA, José, PÉREZ-PUEYO, Ángel, ABELLA-GARCÍA, Víctor, 2019: Social networks to promote motivation and learning in higher education from the students' perspective. *Innovations in Education and Teaching International* 56/4. 412–422. <https://doi.org/10.1080/14703297.2019.1579665>
- JAY, Paul, 2014: *The humanities »crisis« and the future of literary studies*. New York, Palgrave MacMillan.
- KERNEŽA, Maja, KORDIGEL ABERŠEK, Metka, 2022: Online reading in digital learning environments for primary school students. *Problems of Education in the 21st Century* 80/6. 836–850. <https://doi.org/10.33225/pec/22.80.836>
- KNOBEL, Michele, LANKSHEAR, Colin, 2006: Weblogs, worlds and constructions of effective and powerful writing: cross with care, and only where signs permit. Kate Pahl, Jeniffer Rowsell (ur.): *Travel notes from the new literacy studies: instances of practice*. Clevedon: Multilingual Matters Ltd. 72–92. <https://doi.org/10.21832/9781853598630-006>
- KRASILSCHIKOVA, Maria, YURCHENKO, Evgenia, GRABARNIK, Ksenia, BERISHVILI, Tamara, 2019: Interactive language learning through social networking and digital media for undergraduate university students. *12th Annual International Conference on Education, Research and Innovation*. 10733–10742. Sevilja, IATED. <https://doi.org/10.21125/iceri.2019.2636>
- LEGVART, Polona, KORDIGEL ABERŠEK, Metka, KERNEŽA, Maja, 2022: Developing communication competence in digital learning environments for primary science students. *Journal of Baltic Science Education* 21/5. 836–848. <https://doi.org/10.33225/jbse/22.21.836>
- MISHRA, Shweta, 2020: Social networks, social capital, social support and academic success in higher education: a systematic review with a special focus on »underrepresented« students. *Educational Research Review* 29. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2019.100307>
- MULYONO, Herri, SURYOPUTRO, Gunawan, JAMIL, Shafa, Ramadhanya, 2021: The application of WhatsApp to support online learning during the COVID-19 pandemic in Indonesia. *National center for biotechnology information* 7/8. <https://doi.org/10.1016%2Fj.heliyon.2021.e07853>
- OECD, 2015: *Schooling redesigned: towards innovative learning systems. educational research and innovation*. Pariz, OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264245914-en>
- RAUT, Vishranti, PATIL, Prafulla, 2016: Use of social media in education: Positive and negative impact on the students. *International Journal on Recent and Innovation trends in Computing in Communication* 4/1. 281–285.

Slovenski jezik, literatura, kultura in digitalni svet(ovi)

SCHURGIN O'KEEFFE, Gwen, CLARKE-PEARSON, Kathleen, 2011: The impact of social media on children, adolescents, and families. *Pediatrics* 126/4. 800–804. <https://doi.org/10.1542/peds.2011-0054>

STANCA, Nicoleta, COJOCARU, Alina, 2021: Assessment in the Online Victorian Literature Class. A case study. *Analele Universității Ovidius din Constanța. Seria Filologie* 32/2. 375–393.